

Bovenregionale bestuurlijke afspraken Windenergie op en rondom de Veluwe

De deelnemers aan het bovenregionale bestuurlijk overleg - Jan van der Meer (Gedeputeerde Provincie Gelderland), Tijs de Bree (Gedeputeerde Provincie Overijssel), Bob Bergkamp (voorzitter Stuurgroep RES NW Veluwe), Jos Penninx (voorzitter Stuurgroep RES Cleantechregio), Harriët Tiemens (voorzitter Stuurgroep RES Arnhem-Nijmegen), Sander van 't Foort (voorzitter Stuurgroep RES Food Valley), Joost Reus (voorzitter Stuurgroep RES FruitDelta Rivierenland), Frans Langeveld (voorzitter Stuurgroep RES Achterhoek), Marcel Blind (voorzitter Stuurgroep RES West Overijssel), Jop Fackeldey (voorzitter Stuurgroep RES Flevoland) hebben overeenstemming bereikt over een gezamenlijke aanpak van Windenergie op en rondom de Veluwe. Zij zijn overeengekomen om de volgende bovenregionale afspraken in te brengen in de besluitvorming in de regionale stuurgroepen RES en in hun colleges.

1. **Status ecologische rapportage:** De ecologische rapportage 'Windenergie op en rondom de Veluwe' van Altenburg & Wybenga vormt het uitgangspunt voor de (boven)regionale afspraken op inhoud en het vervolproces voor windenergie op en rondom de Veluwe. De rapportage is gebaseerd op de best beschikbare kennis en vormt daarmee het vertrekpunt voor zorgvuldig bestuurlijk handelen.
2. **Kerngebied Veluwe (inclusief een zone van circa 1 km):** Overeenstemming dat windenergieprojecten in het kerngebied Veluwe alleen mogelijk zijn als kan worden onderbouwd dat die geen effecten hebben op de N2000 doelstellingen.

Op basis van de huidige inzichten is het nodig om voor windenergieinitiatieven in het kerngebied Veluwe een pas op de plaats te maken. Het belang van de Veluwe als (internationaal) waardevol natuurgebied staat voorop. Met deze afspraak zorgen we voor:

- Heldere boodschap over het belang van de internationale waarden van de Veluwe en dat negatieve effecten op de Wespandief niet acceptabel zijn (nul mortaliteit).
 - Voorkomen dat windprojecten in het kerngebied de ruimte voor windenergie rondom de Veluwe tot nagenoeg nul beperken, wetende dat rondom de Veluwe een grotere energieopbrengst mogelijk is.
 - Onderzoeksruimte naar de mogelijkheden om met innovatieve oplossingen, experimentele business cases, etc. binnen bovenstaand kader (geen effecten op de Wespandief) windenergie te realiseren.
3. **Lopende initiatieven:** Windprojecten in een gevorderd stadium (er is een principeverzoek ingediend of er is al een milieueffectrapportage uitgevoerd) kunnen verder in hun proces en procedure, onder voorwaarde dat nader ecologisch onderzoek plaats vindt en onderbouwd kan worden dat er geen effecten zijn op de mortaliteit van de Wespandief.

Als uit het ecologisch onderzoek - dat altijd uitgevoerd moet worden bij windparken - volgt dat de wespandief in het plangebied voorkomt, nemen de gemeenten geen verdere besluiten. Verdere beoordeling en voorbereiding van het initiatief vindt plaats als onderdeel van een gezamenlijk en gecoördineerd bovenregionaal afwegingstraject (zie punt 5).

Deze afspraak geldt in principe voor elk concreet initiatief in de invloedzone rondom de Veluwe, en gaat nu in het bijzonder over de volgende lopende initiatieven in deze invloedzone: windpark Midden-Betuwe (ca. 9 windturbines), windpark Nuldernauw (ca. 7 windturbines), de voorbereiding van 4 windturbines op het bedrijventerrein langs A30 in Ede en de ontwikkeling van minimaal 12 Mw windenergie in Barneveld (Harselaar).

Met deze werkwijze kunnen we enerzijds zoveel als mogelijk de vaart houden in lopende initiatieven en anderzijds waar nodig ruimte houden voor een nader te ontwikkelen ruimtelijke en energetisch optimale verdeling van de vergunbare ruimte in de invloedzone van de Veluwe (circa 1 tot 8 km zone rondom de Veluwe).

4. **Vertaling in RES 1.0:** In de RES'en van de betreffende regio's worden bij de zoekzones wind op en rondom de Veluwe de voorwaarde opgenomen dat de haalbaarheid van windprojecten afhankelijk is van nader ecologisch onderzoek, effecten op de Wespandief en het bovenregionale afwegingstraject. De RES-regio's (stuurgroepen) wegen af of het handhaven van de betreffende zoekzones als onderdeel van de nationale doelstelling van 35 TWh duurzame opwek in 2030, recht doet aan realistische en haalbare bieding.
5. **Vervolgproces: De provincies en RES regio's gaan in een gezamenlijk proces** komen tot een verdere uitwerking en keuzes t.a.v. de mogelijkheden voor windenergie op en rondom de Veluwe (joint fact finding). Hiervoor worden de volgende stappen gezet:
 - a) Door het doen van gezamenlijk feitenonderzoek in de vorm van veldtellingen in het gehele invloedsgebied (periode juni – augustus 2021 en gedurende 2 of 3 jaar) beter inzicht krijgen of bepaalde zoekzones in het invloedsgebied niet gebruikt worden door de Wespandief en andere kritische soorten. Tevens worden kansen voor mitigatie uitgewerkt.
 - b) Expert judgement (doen) uitvoeren voor het hanteren van de 95% of een andere ontwijkingskans bij het bepalen van de ecologische beperkingen vanwege het leefgebied van de Wespandief.
 - c) Ontwikkelen (bovenregionaal) ruimtelijk afwegingskader, ruimtelijk perspectief en handelingsperspectief – in een co-creatie proces van provincies en RES-regio's (2021/tot voorjaar 2022) dat er op is gericht om zoveel mogelijk energie(systeem)rendement te behalen, op juiste plekken met juiste mitigerende maatregelen.
 - d) Afspraken maken over proces naar RES 2.0 en op basis van a), b) en c) in 2022 in de RES 2.0 het ruimtelijk perspectief en handelingsperspectief operationaliseren/uitwerken.
 - e) De rijksoverheid, werkgroep energie en natuur van NP RES en (via de rijksoverheid) Brussel hier actief bij betrekken.

De Provincie Gelderland coördineert het gezamenlijke vervolgonderzoek en het vervolgproces, maakt hiertoe in maart 2021 een plan van aanpak en legt dit voor aan de andere partijen.

In het vervolgproces zijn direct betrokken: Provincie Gelderland, de zes Gelderse RES regio's, Provincie Overijssel. De RES regio's West-Overijssel en Flevoland worden als agendalid regelmatig geïnformeerd.

Het vervolgproces wordt begeleid door het overleg van regionale RES-procesregisseurs. Halfjaarlijks worden in een bovenregionaal bestuurlijk overleg de vorderingen gedeeld.

17 februari 2021